

Mi a vitrectomia?

A vitrectomia a szemsebészet egy speciális területe. A műtét során a sebész a szem belsejében operál, az üvegtest és a retina betegségeit gyógyítja. Az üvegtest víztiszta, kocsonyás anyag, amely a szemgolyó középső részét tölti ki. A retina vékony hártya, amely a szemgolyó hátsó felének falát belülről borítja. A műtét során az üvegtestet eltávolítjuk, a szemgolyót legtöbbször a vérsavóhoz hasonló összetételű sós oldattal töltjük fel. A szem normális működéséhez nem szükséges, hogy a kocsonyás üvegtest töltse ki a szem belsejét.

Számos olyan betegséget ismerünk, amelyet vitrectomiával tudunk eredményesen gyógyítani:

- cukorbetegség szemészeti szövődményeit, ha az üvegtesti térben nagy mennyiségű vérzés van, vagy a retinát hegszövet deformálja
- a retina leválások egy részét
- szem belsejét érintő fertőzéseket, nem fertőzőes eredetű gyulladásokat
- súlyos szemsérüléseket
- az éleslátás helyét deformáló membránokat, hegszövetet
- az éleslátás helyén kialakult apró szövethiányokat (maculalyukakat)
- szürkehályog műtét néhány ritka szövődményét.

A vitrectomia legtöbbször javítja, vagy legalább stabilizálja a látást, megakadályozza az említett betegségek spontán lefolyása miatt kialakuló vakságot. A műtét során eltávolítjuk az üvegtesti térből a vért, vagy egyéb nem átlátszó szöveteket, és biztosítjuk, hogy a fény eljusson a retináig. A retina csak akkor képes a környező világról normális képet alkotni, ha felszínét nem torzítják hegek, és mindenhol szorosan illeszkedik a szemgolyó falához. A műtét során a torzító, a retinát a szemgolyó faláról elemelő hegszövetet távolítjuk el.

Vitrectomiával távolítjuk el azokat az idegentesteket is, amelyek súlyos sérülések során kerülnek a szemgolyó belsejébe. A szem belsejében maradó idegentestek legtöbbször maradandó látáskárosodást vagy vakságot okoznak.

Műtét előtt

A beavatkozás előtt szemészeti vizsgálatot végzünk: meghatározzuk a látásélességet, mikroszkóppal megvizsgáljuk a szemgolyó egészét. A műtét előtti vizsgálatot legtöbbször ultrahang vizsgálat egészíti ki. Az ultrahang vizsgálat fájdalommentes és rövid ideig tart.

A műtét elvégzéséhez előzetes belgyógyászati engedély, valamint laboratóriumi vizsgálatok elvégzése is szükséges.

A beavatkozás elvégzéséhez általában két napra kell kórházba feküdni. A műtét utáni reakciótól függően a kórházi tartózkodás néha ennél hosszabb is lehet.

A vitrectomiát legtöbbször helyi érzéstelenítésben, a szemgolyó mellé adott injekciók beadása után végezzük el. Az injekció beadását a szemüreg területében feszítő érzés kíséri. A kellemetlen érzés néhány perc alatt spontán megszűnik.

A mai műtéti technika mellett csak ritkán szükséges a beavatkozást altatásban végezni. A műtét előtti szorongást gyógyszerekkel tudjuk mérsékelni. A nyugtató gyógyszereket, igény szerint, mind tabletta mind injekció formájában alkalmazhatjuk.

Műtét

A beavatkozás időtartama átlagosan egy-másfél óra. A műtéti idő a szem állapotától függően azonban rövidebb vagy éppen lényegesen hosszabb is lehet. Előfordulhat, hogy a műtét során a vitrectomián kívül egyéb beavatkozásokat is el kell végezni: szürkehályog eltávolítást, vagy retina leválás ellenes műtétet.

Az operációt mikroszkóp segítségével végezzük. A szemgolyó falán ejtett apró nyílásokon keresztül miniatűr műszereket vezetünk a szem belsejébe. A műtéti szituációtól függően a következő beavatkozások történnek:

- Eltávolítjuk az átlátszatlan üvegtestet.
- Leválasztjuk a retináról a torzító hegszövetet és megkíséreljük helyére simítani az elemelkedett retinát.
- Eltávolítjuk a szem belsejébe került idegentestet.
- A műtét utáni vérzések, retina leválás elkerülése érdekében lézerrel kezeljük a beteg retinát.
- Az üvegtesti teret gázbuborékkal vagy szilikonolajjal feltöltjük annak érdekében, hogy a retina a műtét után is a helyén maradjon. A gázbuborék a műtét után néhány hét alatt lassan felszívódik az üvegtesti térből. A szilikonolajat azonban néhány hónap múlva újabb műtéttel kell onnan eltávolítani. Előfordulhat, hogy a szilikonolaj tartósan a szem belsejében marad.
- Olyan műtéti segédanyagokat fecskendezünk az üvegtesti térbe, amelyeket a műtét további részében eltávolítunk. Ezek segítségével helyére simíthatjuk az elemelkedett retinát, vagy láthatóvá tehetjük az üvegtest átlátszó részeit, a retinát borító hegszövet határait.

Műtét után

A műtét után néhány órára, egy napra bekötjük a szemet. Néhány napig a szem vörös lesz, egy-két hétig szűrő jellegű szemfájdalmakat érezhet, naponta több alkalommal szemcseppeket kell használni.

A műtét utáni napon, majd egy-két hét múlva szemészeti vizsgálatot végzünk. Amennyiben a műtét során gázfeltöltés történt, egy-két hétig fejét az orvos által meghatározott pozícióban kell tartania.

A GÁZBUBORÉK FELSZÍVÓDÁSÁIG SZIGORÚAN TILOS REPÜLŐGÉPPEL UTAZNI, VAGY MAGAS HEGYEKBE UTAZNI, MERT A LÉGNYOMÁS VÁLTOZÁS KÖVETKEZTÉBEN A SZEM BELSŐ NYOMÁSA HIRTELEN MEGEMELKEDHET. A HIRTELEN NYOMÁSEMELKEDÉS ERŐS SZEMFÁJDALMAKAT OKOZ, ÉS A LÁTÁS TELJES ELVESZTÉSÉVEL JÁRHAT.

Műtét utáni szövődmények

Minden beavatkozásnak van kockázata. A vitrectomiát követő szövődmények rizikója azonban a várható előnyöknél lényegesen kisebb.

A vitrectomiát követő leggyakoribb szövődmények:

- vérzés
- fertőzés
- retina leválás
- nem javuló látás
- magas szemnyomás

Vitrectomia után gyakran felgyorsul a szürkehályog kifejlődése. A néhány hónap, 2-3 év alatt kialakuló látásromlást a szürkehályog eltávolításával lehet korrigálni.

Mennyit javulhat a látás a műtét után?

A vitrectomiát követő látásjavulás mértékét számos tényező befolyásolja. A látás általában fokozatosan javul, a folyamat néha fél-egy évig is eltarthat. A prognózist az operáló orvos az összes körülmény figyelembe vételével határozza meg.

Előfordulhat, hogy a műtét előtt a retina olyan károsodást szenvedett, amely miatt a látás a műtét után sem javul. Ezek egy része a beavatkozás előtt, vagy a műtét során észlelhető, más részük sajnos nem látható előre.